

Barkbillerne har gjort sig forholdsvis stærkt bemærket i 1976. Der er tale om angreb i tørkesvækkede rødgranbevoksninger, som landet jo for øjeblikket står fuldt af. Det er særlig typografen, og, lidt senere på sommeren, dobbeltøjet barkbille (*Polygraphus poligraphus*), som dræber talrige graner, men også chalcografen deltager. De angrebne træer kan stå dræbte, men grønne, langt hen på vinteren. Der kan næppe praktiseres andre modforanstaltninger end at skaffe de angrebne træer til savværk så hurtigt som muligt, og før barkbillerne flyver ud.

Årevingede (Hymenoptera).

Der har været svag opgang i angrebene af rød fyrrehveps (*Neodiprion sertifer*), og der er gjort et enkelt fund af den sjældne blå birkebladhveps (*Arge pullata*) ved Solrød Strand.

Forfatterens adresse:

Zoologisk Institut

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Bülowsvej 13, 1870 København V

Land- og havebrugets skadelige insekter 1976

af PETER ESBJERG

Som omtalt under skovbruget var 1976 et klimatisk stærkt afvigende år. Som man kunne forvente, var der adskillige paralleller til 1975 – f. eks. optræden af delvise ekstra generationer af nogle insekter.

Næbmunde (Hemiptera).

I landbruget oplevede man et bladlus-år som ikke set siden 1967 og endog stærkere end dette.

Skadedyret i denne sammenhæng var altovervejende havrebladlusen (*Rhopalosiphum padi*). Tilflyvningen fra vinterværten, hæg (*Prunus padus*), startede omkring 20. maj, og i begyndelsen af juni var der havrebladlus overalt i kornmarkerne. I sidste halvdel af juni blev udviklingen af eksplosiv karakter, og kornet kom formelig til at dryppe af lus. Imidlertid blev 1976 i lige så høj grad et mariehøns-år, og mariehønsene fik mange steder bugt med bladlusene.

Bedebladlusen (*Aphis fabae*) optrådte mange steder temmelig voldsomt, så sprøjtning var påkrævet for at redde planterne. Der blev imidlertid kun tale om én mod normal to sprøjtninger. Ved tidspunktet for anden behandling var der ankommet så store mængder mariehøns, at problemet dermed var løst.

Skadelige insekter 1976

Kålbladlusen (*Brevicoryne brassicae*) var i modsætning til sidste år uden betydning.

I frugtplantager og hække var der voldsomme bladlusangreb, men de blev i sidste halvdel af juli ryddet af mariehøns. På Sjælland gik der en del steder svamp i de få resterende bladlus i august.

Sommerfugle (Lepidoptera).

Æblevikleren (*Laspeyresia pomonella*) fik igen i 1976 en begrænset 2. generation. Dens optræden var meget varieret, idet den nogle steder gik stærkt tilbage i forhold til 1975 og andre steder forårsagede alvorlige skader (50–70 pct. angrebne æbler).

Ligesom sidste år var vejrforholdene gunstige for ageruglen (*Scotia segetum*) og ud-råbstegnuglen (*S. exclamationis*) og ikke mindst for deres afkom, knopormene. Kartofflerne blev ikke så hårdt ramt som i 1975. Til gengæld var skaderne i porrer og løg af katastrofal karakter en del steder. I Østjylland blev bederoer begnavet til ukendelighed.

Biller (Coleoptera).

Skader af runkelroebillen (*Atomaria linearis*) havde i 1976 et omfang som ikke set i mange år. Da de moderne roemarker er sået til dyrkning uden tynding, er der heller ikke noget frø at give af i en situation af den art, og mange marker måtte derfor sås om.

Coloradobillen (*Leptinotarsa decemlineata*) overvintrede fåtalligt på en sønderjysk mark, hvor det var forventet. Desuden er få biller fundet på de sønderjyske kyster og Avernakø.

Den fremgang øresnudebillen (*Otiorrhynchus sulcatus*) har haft i nogle år blev understreget, idet jordbærmarker en række steder (Fyn og Jægerspris) blev fuldstændig ødelagt. Jordbærplanternes rodnet og rodhalse blev bortgnavet af 15–40 larver pr. plante, og avlerne stod magtesløse.

Den efterhånden sjældne aksløber (*Zabrus tenebrioides*) dukkede pludselig op på Sydsjælland, hvor 4 ha græs blev ødelagt.

Tovingede (Diptera).

Blandt disse gav fritfluen (*Oscinella frit*) landmændene en del ubehagelige overraskelser efter mange år med kun småproblemer. Således var en del hvedemarker sået efter frøgræs så angrebne i foråret, at omsåning var påkrævet. I efteråret kunne nye angreb konstateres.

Hos tomatgartnerne optrådte minérfluen, (*Liriomyza bryoniae (solani)*), som et pludseligt og nyt skadedyr. Denne flue, der er kendt fra vilde nattskyggeplanter (Solanaceae) er pludselig begyndt at optræde i gartnerier ikke alene i Danmark, men også i Sverige, Tyskland og Storbritannien. At den nu har fået et meget voldsomt omfang, sammenlignet med for mange år tilbage, skal måske ses i sammenhæng med moderne dyrkningspraksis. – Den er et velkendt tomat-skadedyr i Middelhavsområdet, så gartnerens betegnelse, tomat-minérflue, er sikkert udmærket.

Forfatterens adresse:

Statens plantepatologiske Forsøg
Lottenborgvej 2, 2800 Lyngby